

De Sumatra Post

Verzijnt dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.
 Abonnementsprijs bij vooruitbetaling voor:
 Medan f 7.50 per kwartaal,
 Nederlandsch-Indië f 9.— " " "
 het Buitenland f 12.— " " "
 Men abonneert zich voor volle kwartalen.

Uitgevers en Drukkers:
 N. V. BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ v/h VAREKAMP & Co. MEDAN.
 Kantoor te Amsterdam: Vondelstraat 16, Tel. Zuid 2468.
 Hoofdredacteur: M. VIERHOUT.
 Tel. Noor: Redactie 259, Huis 293. Administratie 211, huis 470.

ADVERTENTIEPRIJS:
 Per advertentie t/m 10 regels per keer f 3.50. Voor elke regel meer f 0.30
 Geplaatst binnenpagina derde blad f 0.70 per regel.
 Bij 4 of meer keer plaatsing 25% korting.
 Grote letters naar plaatsruimte. Advertenties moeten vooruit betaald worden.

BERICHT.

Zij, die zich vanaf heden op

De Sumatra Post

abonneeren, ontvangen de nog deze maand verschijnende nummers GRATIS.

EERSTE BLAD.

Dit nummer bestaat uit drie bladen.

De malaise en het volksbelang van sociaal-democratisch standpunt bezien.

In de groote zaal van de Loge aan den Vrijmetselaarsweg te Batavia heeft een openbare vergadering plaats gehad van de Indische Soc.-Democratische Partij, onder presidium van den heer Harkig, waarin als sprekers over bovengenoemd onderwerp optraden de heeren Stokvis en Cramer. De zaal was geheel gevuld en velen moesten zich met staanplaatsen tevreden stellen. In zijn openingswoord sprak de voorzitter zijn verheugenis uit over deze groote belangstelling.

Het woord werd vervolgens gegeven aan den heer J. E. Stokvis, die eveneens wees op de groote belangstelling, niet alleen in op de partij, maar in het allergrootste vraagstuk van onzen tijd: het financieele vraagstuk. De huidige regeringspolitiek is naar spr.'s mening een resultaat van de macht van het kapitaal.

Malaise en Schatkist! Het verband is ieder duidelijk. De malaise van de Schatkist echter vreet veel dieper door, wordt veel algemeener gevoeld, dan die in het particuliere. Spr. beroept zich op de cijfers, in den Volksraad gegeven door de heeren Cramer en Bodenhausen, en haalt de woorden aan van mr.'s Jacob, die het had over de fiscale „pestilentie“, en welke door spreker bestreden worden.

Spr.'s inzicht inzake de malaise is: De malaise van de Schatkist had er niet behoeven te zijn, wanneer normaler bestuurd was. Wanneer men tijdig de belastingen had ingevoerd op de enorme oorlogswinsten en een belastingpolitiek had ingevoerd, dan had — met in aanmerking neming van nog andere factoren — die malaise er niet behoeven te zijn.

Wanneer men naast de extra-buitengewone uitgaven gezorgd had door middel van een leening voor extra-buitengewone inkomsten, dan zouden wij thans niet zoo diep in de misère zitten. En dat dit niet is geschied, hebben we te danken aan het Indische kapitaal. Toen in '21 de Indische leening mislukte, ging er onder het kapitaal — blijkens een door de „Locomotief“ ingestelde enquête — één stem op, en wel, dat, wanneer de regering voortging met de enorme oprijving der sociale voorziening, van het kapitaal geen verdere steun verwacht kon worden. Aangehaald worden artikelen in „The New World“ en „Le Monde Nouveau“, geïnspireerd door het Nederlandsche grootkapitaal, waarin met verontwaardiging wordt gewezen op de Indische belastingpolitiek, meer in het bijzonder de winstaandeelkassen. Het Nederlandsche kapitaal heeft hiermede schade toegebracht aan Indië's credietwaardigheid.

Maar Indië bevindt zich in de buitengewoon gelukkige omstandigheid, dat het geen cent schuld heeft, waar geen bezit te genover staat.

Spr. gaat dan over tot bespreking van de bezuinigingspolitiek der regering om de daarna weer terug te komen op het belastingwils en het kapitaal. De heer Houtama wenschte in den Volksraad, dat het men in '24 teruggekeerd zou zijn tot het budget van '14, dat wil dus zeggen, dat men in '24 van 550 miljoen teruggekeerd men in '24 van een begroting van 190 mil zal zijn tot een begroting van 190 miljoen. Het is komiek. De heer Houtama is een eerlijk man, die niet met groote woorden schermt. Spreker mag dat wel, daar is tegen te vechten. Maar de heer Houtama wenschte het onmogelijke.

Die belastingen zijn evenwel niet zoo hoog te noemen; alleen maakt spreker behoeve tegen het feit, dat ze veel te laat zijn ingevoerd, hetgeen den staat miljoenen heeft gekost. Een historische dag in den Volksraad noemt spreker het, toen van Inlandsche zijde iemand (dr. Rivai) van Inlandsche zijde belang inzage van opstond, die het groote belang van onze financieele politiek. Dat aan Inlandse zijde dat thans besef wordt stemt de zijde dat thans besef wordt stemt tot verheugenis. Spreker eindigt met den

wensch te uiten, dat het algemeen begrotingsdebat tot het besef moge doen komen het geweldige belang van ontwikkeling der eigen volkskracht.

Het woord wordt dan gegeven aan den heer Cramer, die spreekt over: Volksraad en volksbelang. Zoudt ge denken, vraagt spreker, dat die twee woorden elkander dekken? Spreker hoopt aan te toonen, dat dit niet het geval is. De heer Dwidjosewojo heeft op den Volksraad de aardige woordspeling gemaakt, dat hij meer lijkt op een „soeara rajap“ dan op een „soeara rajat“. Enkele woorden worden gewijd aan de samenstelling van den huidige Volksraad, waarbij opgemerkt wordt dat de P. E. B. slechts een kleine categorie „Europeanen in Indië“ vertegenwoordigt. Uit die samenstelling blijkt, dat het volksbelang veel al op den achtergrond geschoven wordt.

Speciaal van de rechterzijde wordt aangedrongen op een kloppende begroting en op bezuiniging „à tort et à travers“. Dat wenschen wij allen, maar niet volgens de methode van de rechterzijde. Het is wel overbodig er op te wijzen, dat de ambtenaren de slachtoffers zijn geworden van die bezuiniging. Het is ook van die zijde, dat men steeds gehakt heeft op de ambtenaren, met het doel, de salarissen te drukken. Maar diezelfde zijde wenschte niet te bezuinigen op mitrailleurs, en toen de heer Aay, oud-fourier Aay, die zeker generaal behoort te worden van het Indische volksleger („gelach“) . . . . . toen die zich verzette tegen de modernisering van het leger, toen bevond de leider der fractie zich in een moeielijk parket en wenschte de zaak over te laten aan den legercommandant! . . . . . Alsof men bij den duivel te biecht gaat! Alles wordt verslonden door de militaire uitgaven. Enkele woorden worden gewijd aan de vloetplannen.

Is het verder geen schande, merkt spreker op, toen ik een bescheiden verhooring vroeg van den post voor het arbeidskantoor een der leden zich verzette, omdat deze verhooring de productiekosten wel eens zou kunnen vermeederen. En datzelfde lid verzette zich verleden jaar tegen onderwijs! Onderwijs? Heelemaal niet noodig! Maar veld-politie! Die was noodig! . . . . . Onderwijs is een van de voornameste hebboomen voor een verdere ontwikkeling van ons land.

Aangehaald worden enkele artikelen uit „De Taak“ waarin gewezen wordt op het groote belang van een grooter vischverbruik onder het volk. Maar wat doet de regering? Zij schrapt eenvoudig de geheele visscherijafdeeling.

Spreker herinnert er voorts aan, dat op hetbeleid van den heer Sibinga Mulder, onzen populairere directeur van landbouw, van de rechterzijde geen critiek is uitgeoefend. Critiek werd alleen geleverd door den heer Bergmeyer en spreker, die zool als de heer Sibinga Mulder het typerend uitdrukte, een anti revolutionnair-socialistisch blok vormden in den Raad. Van de rechterzijde bleef — hoewel de Inlandsche landbouw schromelijk wordt verwaarloosd — critiek uit.

Vervolgens behandelt spreker de staatsbedrijven, die naar zijn mening veel beter zijn dan de particuliere bedrijven. Daarvoor moet gestreefd worden en zal ook gestreefd worden, in en buiten den Volksraad.

Behandeld wordt nog de gestie van het groot kapitaal, dat er op uit is, zool als de „Indische Courant“ het uitdrukte, de regering op de knieën te brengen. Het kapitaal zoekt te vormen „een staat in den staat“ en daar moet tegen gewaakt worden. Daarna levert spr. felle critiek op de „beruchte“ redevoeringen van den heer van Gennep. Men heeft er over gedacht, hem uit den P. E. B. te stooten. . . . . Maar waarom doet men dat niet? Of zou de heer van Gennep het rasechte type zijn van den P. E. B. er? . . . . .

Spr. zou elken Inlander willen vragen, voortaan te weigeren, namens den P. E. B. in den Volksraad zitting te nemen.

Voor alles is evenwel noodig een beter kiesrecht en daarvoor zal actie gevoerd worden. Wij moeten zorgen dat het in 1924 uit is met het régime van een klein groepje, dat alleen financieele belangen dient!

Het debat werd geopend door den heer Nieuwenhoven Helbach, die meent, dat de heer Stokvis slechts één zijde van de medaille heeft laten zien. Het is gemakkelijk, over malaise te spreken, als men er niet met beide beenen in staat. Theorie en praktijk, het geldt ook hier, dit gezegde. De theorie laat zich vervatten in academische geschriften, maar wanneer men in de praktijk staat, dan komt men wel tot ander inzicht. Spr. geeft enkele voorbeelden van de „pestilentie“ der belastingpolitiek. Zoo bijv. bij de O. W. belasting. Heeft men daarbij in aanmerking genomen, de zware lasten voor den handel?

Voorbeelden worden aangehaald van firma's die acht jaren lang f 1000 moeten opbrengen voor achterstallige belastingen, naast de gewone belastingen natuurlijk. Wij werken mee aan de ontwikkeling van dit land, al mogen wij er geld aan verdienen; wij werken er aan mee, net zoo goed als de leden van den Volksraad.

Maar zoo behandelt de regering de menschen, die medegewerkt hebben aan den bloei van deze gewesten. Enkele woorden worden gewijd aan de cultuurondernemingen.

Wanneer de regering niet inziet, dat van deze politiek moet afgeweken worden, dan zal er nog veel verkeerd gebeuren. Wat het staatsbedrijf betreft, ook daarvoor geldt de quaestie van theorie en praktijk, waarbij spr. de particuliere tramwegmaatschappijen stelt tegenover het staatsbedrijf den S. S. Spr. richt dan het woord tot den heer Cramer en hoopt, dat deze er in den Volksraad op zal wijzen dat deze politiek der regering veel wegheeft van „knevelarij“.

De tweede spreker is de heer Douwes Dekker, die — hoe eigenaardig het ook moege klinken — een groote homogeniteit heeft geconstateerd in de redeneringen der drie vorige sprekers. Spr. onderschrijft niet alleen volkomen, wat de heer Stokvis gezegd heeft, maar ook . . . . . wat hij niet gezegd heeft. Imperialisme moet hier volgens spreker ontstaan, ja het is een sine qua non voor het gezag, en dat moeten wij bestrijden.

Spr. zou van de I. S. D. P. willen zien, niet alleen een bondgenootschap met de nationalist in naam, maar een meer daadwerkelijk, in het besef, dat „bevrijding“ van het volk noodzakelijk is.

De heer Stokvis duplicateert daarop en wijst nogmaals op de veel te late invoering der belastingen. Indien dit niet geschied ware, dan zou de dienst vloeter van stapel geloopt zijn.

Wat spr. bedoeld heeft met „eigen kracht“ der bevolking, dat is het trachten af te dwingen van de regering van wat men wenscht met middelen, waarvoor de regering blijkt te willen wijzen, een organisatorische kracht, gebaseerd op sentiment natuurlijk, maar voornamelijk op inzicht. In een overheerscht land als Indië moet echter naast de „eigen kracht“ staan een vrijheidszin. Wij moeten kracht bijzetten aan onze argumenten door één front te maken van offerende vrijheidszin.

De heer Cramer wijst er in verband met de vergelijking van den heer Nieuwenhoven Helbach tusschen staats- en particulier bedrijf op, dat het staatsbedrijf gedwongen is zeer onrendabele lijnen aan te leggen, terwijl de particuliere maatschappijen zich alleen tot de rendabele beperken. Toen dan ook de N. I. S. eens een onrendabele lijn aan te leggen kreeg, bedankte zij er stichtelijk voor.

De vergadering werd daarop door den voorzitter gesloten.

Kamerleden.

J. van den Tempel.

Een populairere figuur in de Nederlandsche arbeidersbeweging, die zich zelf heeft opgewerkt. Aanvankelijk was hij schildersgezelschap en studeerde later voor staatshuishoudkunde, waarvan hij de acte M. O. haalde; twee jaar later haalde hij die voor staatsrichting. Tot voor enkele jaren was hij bezoldigd, secretaris van het Ned. Verbond van vakvereenigingen en had hij zitting in den Amsterdamschen gemeenteraad en de Staten van Noord-Holland. Zijn niet te sterke gezondheid noopte hem deze functies neer te leggen, waarna hij zich uitsluitend aan het parlementaire werk ging wijden.

In de kamer behandelde hij hoofdzakelijk zaken op het gebied van de arbeidswetgeving.

Hij is een goed spreker en heeft als sociaal het groote voordeel, dat hij zakelijk is.

Hij heeft zitting sedert 1915 en is in 1877 geboren.

A. H. Gerhard.

Een van de oude garde, die sedert 1913 in de kamer zitting heeft.

Hij is jarenlang bij het onderwijs geweest en staat bekend als een goed paedagoog. Na zijn verkiezing als lid van de kamer zegde hij het onderwijs vaarwel. Later werd hij tot lid van Provinciale Staten en tot lid van Gedeputeerden gekozen. In de drankbestrijdings—beweging is hij ook een bekende figuur en eveneens bij de vegetariërs.

Hij is een gewild spreker en 64 jaar oud.

Jhr. Mr. A. F. O. Sasse van IJssel.

Een van de oudste Kamerleden, en sedert 1901, met korte onderbreking, lid van de kamer. Hij was eerst advocaat te s'Her-

genbosch, daarna rechter aldaar en later werd hij lid van het hof en vicepresident.

In de politiek is hij nimmer op den voorgrond getreden, omdat hij zich meer rechter dan staatsman voelt en in de kamer is vaak niet de politicus, doch de vice-president van het hof aan het woord.

Toen hij tijdens de behandeling van de anti-revolutionwet, tegen zijn zin, in een uiterst verpoliitiek debat werd betrokken, moesten zijn partijgenooten hem te hulp komen, omdat anders de politicus de nederlaag geleden zou hebben, niet de jurist.

Als voorzitter van de crisis-enquête heeft hij een geweldig werk verricht.

In 1918 toen hij de eerste plaats had op de lijst voor den kieskring den Bosch, werd nummer twee, mr. Swane, dank zij voorkeurstemmen, gekozen. Boozen tongen beweren, dat hier aan die voorkeurstemmen niet vreemd was.

Toen mr. Loeff echter tot lid van den Raad van State werd benoemd, volgde mr. Sasse van IJssel hem op en deed zou zijn herintree in de Kamer.

Thans staat hij weer op de eerste plaats. Mr. Swane komt voor op de lijst van de onafhankelijke katholieken.

Mr. Sasse van IJssel heeft te Leiden gestudeerd en is 70 jaar.

Mr. Ch. E. Bongaerts.

Heeft aan de technische hoogeschool te Delft gestudeerd en is daarna benoemd bij den Rijkswaterstaat, waar hij opklimt tot hoofdingenieur-directeur. Hij heeft tal van belangrijke opdrachten in het buitenland vervuld en zijn afwezigheid gedurende de debatten over de behandeling van de vlootwet kwam, omdat hij voor de Engelsche regering in Egypte vertoefde, waar nieuwe waterwerken moeten worden aangelegd. In 1918 weigerde hij opvolger van minister Lely te worden, die hem gaarne als minister gezien zou hebben, in verband met de drooglegging van de Zuiderzee. De heer König werd minister en deze heeft in zijn loopbaan achter de groene taafel veel aan den steun gehad van den heer Bongaerts, die hem op kritieke oogenblikken steeds bij-sprong.

De heer Bongaerts is secretaris van de katholieke kamerfaetie bestuurslid van sociale instellingen en 47 jaar oud. Hij is een vlot spreker en handig debater.

Mr. J. H. R. van Schaik.

Een van de leden van den democratischen vleugel van de R. K. partij, die de leiding had van hen, die tegen de vlootwet hun stem wilden uitbrengen. Mr. Nolens heeft hem toen niet tot andere gedachten kunnen brengen. In de Kamer bepaalt hij zijn aandacht tot juridische onderwerpen en blijkt dan een uitstekend spreker en dito debater. In verschillende katholieke bladen schrijft hij regelmatig politieke overzichten. Hij heeft een belangrijk aandeel gehad in de kwestie van het houden van een processie op den openbaren weg en heeft deze zaak tot voor den hoogen Raad verdedigd.

Hij is lid van het centraal college voor de reclasseering, adjunct-rijkscommissaris bij de Staatsproef en bij de Holl. Spoor.

Te Utrecht is hij gepromoveerd op een proefschrift. De overheid tegenover de art. 1401 en navolgende van het burg. wetboek. Hij is 40 jaar oud.

In parlementaire kringen ziet men in hem een van de leiders der R.K. partij in de toekomst.

J. van Rijzewijk.

De heer Van Rijzewijk is voorzitter van de Vakbureau en in 1919 in de Kamer gekomen als opvolger van den overleden heer Bogard. Hij is een van de rustige leden, het duurde bijna twee jaar voordat hij zijn maidenspeech hield, hoewel hij in eigen kring geen blad voor den mond neemt.

Met baron van Wijnbergen kan hij het niet best vinden. Meer dan eens gaat hij in openbare vergaderingen tegen hem te keer.

Zijn plaats in de vakbeweging heeft hij meer te danken aan zijn gemak van spreken dan aan zijn gedegen kennis.

Hij is 41 jaar en lid van den gemeenteraad van Tilburg.

C. J. Kuiper.

De heer Kuiper is vrijgestelde van het R. K. Vakbureau. Jarenlang is hij metaalarbeider geweest, en hij is op den voorgrond gekomen, omdat prof. Aalberse en prof. Angement hem daar hebben gebracht, nadat hun aandacht op hem gevallen was, doordat hij op lateren leeftijd sociale cursussen ging volgen.

Hij is in 1918 in de Kamer gekozen en viel daar weinig op. Zijn gestalte heeft hij tegen en eveneens zijn spraak, die niet vrij is van eenige Amsterdamsche accenten. De belangstelling van de Kamer bij zijn redevoeringen is dan gewoonlijk ook gering, maar wie zijn speeches later te lezen krijgt, komt tot de overtuiging, dat ze bij het

NO JOB TOO BIG
 NO JOB TOO SMALL FOR US
 REPARATIE INRICHTING
 VOOR AUTOMOBIELEN.
 Tel 278 J. H. MARCUSSE
 2998

hooren beslist aan waarde verliezen. Met dr. Deckers werd hij aangewezen door dr. Nolens om met de coalitie-partijen te onderhandelen over een compromis inzake de militaire kwestie.

Dat hij bovenaan een lijst is geplaatst bewijst, dat hij in eigen kring wel gewaardeerd wordt.

G. Bulten.

De heer Bulten is thans burgemeester van Voorhout, nadat hij jarenlang bij het onderwijs was geweest en in de redactie had gezeten van De Katholieke Onderwijzer en van De Katholieke School.

Hij is in 1918 in de Kamer gekozen, omdat de R. K. onderwijzers daar een afgevaardigde wilden hebben, en het ging toen tusschen den heer Bulten, die steeds bij het openbaar onderwijs had gediend, en den heer Suring, van het bijzonder onderwijs.

De eerste won het.

In de Kamer is hij geen voorname figuur geworden. Hij wil te graag mooi doen, en zegt te fraaie zinnen zonder zin. Zijn moties slikt hij even gemakkelijk in als hij ze voorstelt.

Hij is 50 jaar oud.

Mr. J. B. Bomans.

Is in 1916 in de Kamer gekomen voor Haarlemmermeer, na een zware campagne tegen zijn mede katholieken, candidaat Balvers, uit Hillegom.

In de Kamer heeft hij zich dadelijk op de groote politiek geworpen en weldra bleek, dat dit nog boven zijn krachten ging. Hij wierp zich toen op als militaire specialiteit van de fractie, maar deed dit op een wijze, die dr. Nolens dwong, hem in het openbaar te desavoueren, waarna de heer Bomans zich in een brochure heeft verdedigd.

Hij is een goed spreker en heeft als propagandist onder de arbeiders zijn waarde. Hij is wethouder van Haarlem, advocaat, kapitein bij de landweer en draagt onder alle omstandigheden een witte das, een van de vele merkwaardigheden van de Tweede Kamer.

PERSKLANKE.

Een apart applausje nog even voor een fijn, luchtig getypeerd journalist door den toeh zoo zwaar gebouwden Roemer (Recensie in „Het Vaderland“). Het stuk, waarin Anton Roemer een idioot journalistenrol moest spelen. (Recensie in de „N. R. Ct.“)

Ik heb in mijn naaste omgeving iemand gekend, die zich bij het lezen van een roman sterk opwond tegen een onsympathieke figuur, met de vuist op tafel sloeg en verklaarde, dat hij den kerel wel zou willen ophangen. A. C. Terburg in „Opgang“.

Jonge liefde scheen hier tusschen Amsterdam en Haarlem welig op te bloeien herhaaldelijk zagen we min of meer jonge lieden, die innig hand-in-hand reden, met vrijwel volkomen negatie van het gevaar, dat hun verliefdheid elk moment te voorschijn riep. — „De Auto“.

De tijden zijn voorbij, dat men bij het beoordeelen der vooruitzichten van den wereldhandel in de eerste plaats het oog te richten had op de oude wereld. Waarschijnlijk heeft Europa haar belangrijkste bladzijde in de wereldgeschiedenis reeds vol geschreven en zullen nieuwe werelddeelen hare plaats gaan innemen. — „De Nederl. Mercuur“.

De natuurmensch met zijn onbedorven oogen legt, evenals het kind, een zin voor bonte kleuren aan den dag, terwijl de nerveuzestadsmensch overprikkelde oogzenuwen heeft en levendige kleuren smakeloos vindt. De afnemende kleurzin der cultuurmenschen is het gevolg van den voortgang der beschaving en een ontardingsverschijnsel, dat bewijst, hoe nerveus en ziek ons oog is. — Foxton in „Het Vaderland“.

In een huis op den Pandang-Boelanweg in een Chinees aangehouden, die juist bezig was bij een bewoner de kast open te breken. De man werd in het bezit van een halmes gevonden.

Aangehouden werden een twintigtal ventera, die op verboden standplaatsen hun waren uitstalden en het verkeer daar stremden.

Een Inlandsche vrouw werd door een Javanen, die in hetzelfde huis werkzaam was als zij, opgelicht voor enkele gouden pondjes.

Zwijntjesjagers tikten een velo op den kop, die voor een huis aan den Demmenweg stond.

Opening kampong Djati Oeloe.

De openingsplechtigheid, welke eerst gesteld was op Zondag a. s. des morgens half acht, zal bij nader inzien plaats hebben Zaterdagmiddag a. s. om vijf uur. Terwijl de Inlandsche feestelijkheden, zooals reeds bepaald was, op Zondagochtend aan zullen hangen.

Hiermede is het bezwaar, dat zeer zeker gelden moet, dat meerdere ingezetenen des Zondags geen deel willen nemen aan feestelijkheden, van welken aard ook, uit den weg geruimd.

Correspondentie.

B. Albier. Morgen. Heden plaatsgebrek.

Het circus.

Nadat bij de laatste voorstellingen de circus-menschen hun beste beentjes voor hadden gezet en variatie hadden gebracht in het programma, is het circus opgebroken en vertrokken naar Perbaougan.

Wij zeggen het vertrokken circus na, dat het uitgemunt heeft door goed verzorgde voorstellingen en een interieur dat beter was dan dat van vele voorgangers.

Deli Bioscoop.

De Wonderman... de bokser Carpentier, in vierledige functie: De Fransche detective d'Alour, de bokser Carpentier, de man die met zijn naam alleen reeds reclame voor deze film maakt en de man, die door deze film reclame voor zich maakt. De detective-roman is deze: D'Alour (Carpentier) heeft een opdracht om een stel contracten, waar een oplichter Gardner achterheen zit, en die voor de Republiek van groot gewicht zijn, te bewaken. Ten huize van een Amerikaansch rechtsgeleerde, waar die contracten bij berusten, weet d'Alour zich bemind te maken bij vader en dochter en wacht het oogenblik af waarop Gardner zijn slag zal slaan. Eerst wordt d'Alour verdacht, maar op het juiste, dat is het laatste en critieke moment, wordt Gardner ontmaskerd en d'Alour bekend gemaakt als de Fransche detective. Tusschen die bedrijven door speelt zich nog een bokswedstrijd af tusschen d'Alour en Gardner, waarbij de inzet is de liefde van de jonge dochter des rechtsgeleerden huize, die tenslotte flink door d'Alour (Carpentier) gekust wordt, zoodat de rest zich raden laat. Voor boksliefhebbers, voor liefhebbers van detective-verhalen, voor bewonderaars van Carpentier is de film dus wel aantrekkelijk. Bovendien komt er een feest in voor, waarbij men tal van jonge dames in badcostuum rond kan zien woeieren in een binnenshuis zwembassin — hetgeen óók zijn charme heeft.

Is echter jammer, dat Carpentier in rok een bijster proleetje wordt. Maar dat kan de man niet helpen. Ook niet, dat hij geen acteur is. Hoe onze grote dandy, aestheet, litterator en declamator Couperus ooit een dithirambe op dit Parijsche achterbuurtype heeft kunnen schrijven...

Vanavond kan men de film met Carpentier als dubbel held voor het laatst gaan aanschouwen.

Gemeentebestuur.

Raadsvergadering.

De suppletore agenda voor de vergadering van den gemeenteraad van Medan van 26 Juli a.s. bevat:

Voorstel tot wijziging van raadsbesluit No. 14 ddo. 18 Januari 1922 inzake de overname in onderhoud van een 2 tal wegen op het gouvernementen terrein in Polonia (Jan Lighthart en Kartinilaan).

Grondruil met het gouvernement van eenige kleine stukken grond in Nieuw Polonia langs den Poloniaweg mede in verband met voorgenomen verbreding van genoemden weg.

Voorstel inzake het verzoek van Barong-alia Hadji Mohamad Haroen om verandering van de bestemming van zijn grant uitgegeven „voor tuinbouw“ in „voor huizenbouw“. Het voorstel luidt in goedkeurenden zin.

Voorstel tot verlenging met 4 maanden van den termijn der beschikbaarstelling van een tweetal terreinen ten behoeve van de bestrijding van den kwaden droes.

Verzoek van O Sio Gi om overschrijving van zijn drankvergunning ten name van Tjeng Tan Teng.

Goedkeuring financieel beheer van den directeur v/h gemeente slachthuis over het jaar 1921.

Parrits.

De directeur gemeentewerken stelt voor, om de bemetseling van de afvoergoot langs de verlengde Wilhelmijnstraat in het belang der bewoners van die straat voort te zetten tot ongeveer 25 meter voorbij de Djattilaan. De kosten worden geraamd op f 2500. De burgemeester adviseert gelden daarvoor beschikbaar te stellen.

Verder stelt de directeur gemeentewerken voor, om de door de gemeente uit te geven gelden ad f 420 voor afdekking van de goot langs het Nilmij gebouw (Soekamoelia) aan de Nilmij uit te keeren, die alsdan een nieuwe afgedekte goot zal aanleggen.

De burgemeester stelt voor om de Nilmij te doen weten, dat voor eigen, althans nie-

burgemeester, verbaasd rijk een cijfermateriaal, in het geheel ruim een vijftigtal folio-bladzijden beslaand.

Aan het begeleidende schrijven van dit rapport ontleenen wij het volgende:

Grootte van den gevraagden prijs. Ik vind den prijs zeer billijk en heb alvorens tot deze conclusie te komen verband gelegd tusschen den indertijd door den expert, den tijd. Hoofdingenieur Koster, gesanctionneerden prijs, den thans door de waterleiding Mij Ajer Beresih gevraagden, sindsdien door haar gereduceerde, prijs zoowel t/o van boekwaarde minus afschrijving op de twee tijdstippen, als de sinds dien behaalde bedrijfsresultaten, t/o van naastingsprijs als in vergelijking met Soerabaja.

Mogelijkheid en de wijze van afbetaling. Afbetaling in 15 jaar is volkomen mogelijk. Waar de waterleiding in 2 tempos werd aangelegd is deze op datum overname 9 jaar oud, op tijdstip aflossing leening 15 j. ouder. De aflossing in 15 jaar uit de bedrijfs-winsten is zeer wel doenlijk, hetgeen niet verhindert dat de periode niet gebruikelijk is voor waterleidingen, dan ook waarschijnlijk niet door de waterl. Mr. Ajer Beresih zou zijn verlangd, indien de A. B. niet de dubbele ral van verkooperen geldschiet had te spelen een rol in 't algemeen ongewenscht. Dientoengevolge werd ook een voorstel, een min zakelijk verband te leggen tusschen het gemeentelijk waterbedrijf en de waterleiding Mij Ajer Beresih welke financieel de gemeente in haar geheel verantwoordelijk heeft te houden, door de A. B. commissie ingediend. Wij gelooven, dat het der waterleiding M. A. B. aangensmer zal zijn obligaties te ontvangen en heb mij daarop gebaseerd (obligaties 6 1/2 pct.). Wij menen echter dat de gemeente goedkooper zal kunnen slagen en wanneer de gemeente, als door de waterleiding Mij A. B. met haar schrijven van 3 Mei 1918 gewenscht, der waterleiding Mij A. B. vrijwaart voor elk verlies, dat deze bij de uitgifte der obligaties mocht lijden, zal de waterleiding Mij A. B. voorzeker onverschilligstaan tegen over de rente, kan tevens de aflossing meer usantieel worden gemaakt. Het is wel duidelijk, dat door overname, de gemeente na een zeker aantal jaren ook bij aanleg tot de derde aanvoering het bedrijf geheel uit de bedrijfs-winst kan aflossen. Daardoor kweekt zij de stille reserve van de getaxeerde waarde. B.O. W. stelt zich (volgens de concessievoorwaarden art 29 lid 3) op 3 April 1955, dus 50 jaar na aanvaarding der concessie en circa 20 jaar na geheele aflossing door de gemeente, nog eene aanzienlijke naastingsprijs voor.

Een accountantsonderzoek noodig geacht! Voor dergelijke belangrijke financiële kwesties is een accountantsonderzoek zeker gewenscht! Waar het onderwerp mij interesseert meende ik niet te moeten volstaan met een eenvoudig met ja beantwoorden dezer vraag en heb ik mij de moeite getroost een rapport samen te stellen, aangevende de richtlijnen welke eene accountants-firma bij haar onderzoek en opvolgend rapport waarschijnlijk grootendeels in het oog zou houden.

Ik meen, om niet in herhalingen te vallen, te kunnen volstaan met aan het rapport en cijfermateriaal te refereren.

Alleen nog dit: ik acht overname nu gunstig voor de gemeente; en ik acht niet overname ongunstig voor de gemeente!

Ik heb gewezen op de practisch voor 7 jaar gelijk gebleven procentage der onderlinge waterverbruikscoëfficiënten, welke op eene verblijvende stabiliteit in het verbruik over de gansche linie wijzen dus minder, door de Hoehkonjunktur beïnvloed kunnen zijn; ik heb dan ook vol yartrouwen in het waterverbruik, anderzijds, is de aflossing in 24 jaar (9 plus 15 jaar bij de gemeente) een bijzonder zware eisch, waaraan de opzet der vigerende water-tarieven, echter glanzrijk voldoet. Daarbij verwijs ik verder naar mijne calculaties, aantoonende dat in verhouding met andere steden de Medansche water-tarieven, om billijk te zijn moesten uitgaan van 30 cts. Zooals verder de calculaties aanwijzen is een rente amortisatie der 3de aanvoering in 25 jaar al in 't geheel geen bezwaar. Misschien kan de gemeente een renouveau-leend crediet krijgen, dat de bedrijfsresultaten der waterleiding als aflossing aanvaardt hoe 't zij de annuïteiten zullen geen bezwaar vormen.

Voorloopig moeten wij ons tot het bovenstaande bepalen. Op het rapport zelve komen wij te gelegener tijd terug.

TELEGRAMMEN.

NEDERLANDSCH-INDIË.

Amsta.

A m o k. Makasser. Een amokmaker stak te Madjane drie vrouwen en een Inlander dood. Voorts werd nog een Inlander zwaar gewond. De dader werd opgevat; hij is vermoedelijk krankzinnig.

NEDERLAND.

Amsta.

Diverse berichten.

De heer Rumpis is bekend als Duitsch consul te Makasser.

De regering organiseerde een auto-dienst voor het geval dat het spoorwegpersoneel tot staking overgaat in verband met de op 30 Juli a.s. ingaande loonsverlaging.

Den Haag, 21 Juli. Nederland heeft een woningtekort van, 60.000.

Onder de auspiciën der koninklijke luchtvaartmaatschappij werd heden de miljoenste kilometer gevlogen.

De vliegtuigen der maatschappij legdes in 2 1/2 jaar tijds zonder eenig ongeval een afstand af van 25 maal den omtrek der aarde.

De Holland — China-handelscompagnie keert 10 procent dividend uit.

De overname der Ajer Beresih.

Het rapport. Krol.

De heer Krol heeft een zeer uitvoerig accountants-rapport opgemaakt voor den

burgemeester, verbaasd rijk een cijfermateriaal, in het geheel ruim een vijftigtal folio-bladzijden beslaand.

Aan het begeleidende schrijven van dit rapport ontleenen wij het volgende:

Grootte van den gevraagden prijs. Ik vind den prijs zeer billijk en heb alvorens tot deze conclusie te komen verband gelegd tusschen den indertijd door den expert, den tijd. Hoofdingenieur Koster, gesanctionneerden prijs, den thans door de waterleiding Mij Ajer Beresih gevraagden, sindsdien door haar gereduceerde, prijs zoowel t/o van boekwaarde minus afschrijving op de twee tijdstippen, als de sinds dien behaalde bedrijfsresultaten, t/o van naastingsprijs als in vergelijking met Soerabaja.

Mogelijkheid en de wijze van afbetaling. Afbetaling in 15 jaar is volkomen mogelijk. Waar de waterleiding in 2 tempos werd aangelegd is deze op datum overname 9 jaar oud, op tijdstip aflossing leening 15 j. ouder. De aflossing in 15 jaar uit de bedrijfs-winsten is zeer wel doenlijk, hetgeen niet verhindert dat de periode niet gebruikelijk is voor waterleidingen, dan ook waarschijnlijk niet door de waterl. Mr. Ajer Beresih zou zijn verlangd, indien de A. B. niet de dubbele ral van verkooperen geldschiet had te spelen een rol in 't algemeen ongewenscht. Dientoengevolge werd ook een voorstel, een min zakelijk verband te leggen tusschen het gemeentelijk waterbedrijf en de waterleiding Mij Ajer Beresih welke financieel de gemeente in haar geheel verantwoordelijk heeft te houden, door de A. B. commissie ingediend. Wij gelooven, dat het der waterleiding M. A. B. aangensmer zal zijn obligaties te ontvangen en heb mij daarop gebaseerd (obligaties 6 1/2 pct.). Wij menen echter dat de gemeente goedkooper zal kunnen slagen en wanneer de gemeente, als door de waterleiding Mij A. B. met haar schrijven van 3 Mei 1918 gewenscht, der waterleiding Mij A. B. vrijwaart voor elk verlies, dat deze bij de uitgifte der obligaties mocht lijden, zal de waterleiding Mij A. B. voorzeker onverschilligstaan tegen over de rente, kan tevens de aflossing meer usantieel worden gemaakt. Het is wel duidelijk, dat door overname, de gemeente na een zeker aantal jaren ook bij aanleg tot de derde aanvoering het bedrijf geheel uit de bedrijfs-winst kan aflossen. Daardoor kweekt zij de stille reserve van de getaxeerde waarde. B.O. W. stelt zich (volgens de concessievoorwaarden art 29 lid 3) op 3 April 1955, dus 50 jaar na aanvaarding der concessie en circa 20 jaar na geheele aflossing door de gemeente, nog eene aanzienlijke naastingsprijs voor.

Een accountantsonderzoek noodig geacht! Voor dergelijke belangrijke financiële kwesties is een accountantsonderzoek zeker gewenscht! Waar het onderwerp mij interesseert meende ik niet te moeten volstaan met een eenvoudig met ja beantwoorden dezer vraag en heb ik mij de moeite getroost een rapport samen te stellen, aangevende de richtlijnen welke eene accountants-firma bij haar onderzoek en opvolgend rapport waarschijnlijk grootendeels in het oog zou houden.

Ik meen, om niet in herhalingen te vallen, te kunnen volstaan met aan het rapport en cijfermateriaal te refereren.

Alleen nog dit: ik acht overname nu gunstig voor de gemeente; en ik acht niet overname ongunstig voor de gemeente!

Ik heb gewezen op de practisch voor 7 jaar gelijk gebleven procentage der onderlinge waterverbruikscoëfficiënten, welke op eene verblijvende stabiliteit in het verbruik over de gansche linie wijzen dus minder, door de Hoehkonjunktur beïnvloed kunnen zijn; ik heb dan ook vol yartrouwen in het waterverbruik, anderzijds, is de aflossing in 24 jaar (9 plus 15 jaar bij de gemeente) een bijzonder zware eisch, waaraan de opzet der vigerende water-tarieven, echter glanzrijk voldoet. Daarbij verwijs ik verder naar mijne calculaties, aantoonende dat in verhouding met andere steden de Medansche water-tarieven, om billijk te zijn moesten uitgaan van 30 cts. Zooals verder de calculaties aanwijzen is een rente amortisatie der 3de aanvoering in 25 jaar al in 't geheel geen bezwaar. Misschien kan de gemeente een renouveau-leend crediet krijgen, dat de bedrijfsresultaten der waterleiding als aflossing aanvaardt hoe 't zij de annuïteiten zullen geen bezwaar vormen.

Voorloopig moeten wij ons tot het bovenstaande bepalen. Op het rapport zelve komen wij te gelegener tijd terug.

TELEGRAMMEN.

NEDERLANDSCH-INDIË.

Amsta.

A m o k. Makasser. Een amokmaker stak te Madjane drie vrouwen en een Inlander dood. Voorts werd nog een Inlander zwaar gewond. De dader werd opgevat; hij is vermoedelijk krankzinnig.

NEDERLAND.

Amsta.

Diverse berichten.

De heer Rumpis is bekend als Duitsch consul te Makasser.

De regering organiseerde een auto-dienst voor het geval dat het spoorwegpersoneel tot staking overgaat in verband met de op 30 Juli a.s. ingaande loonsverlaging.

Den Haag, 21 Juli. Nederland heeft een woningtekort van, 60.000.

Onder de auspiciën der koninklijke luchtvaartmaatschappij werd heden de miljoenste kilometer gevlogen.

De vliegtuigen der maatschappij legdes in 2 1/2 jaar tijds zonder eenig ongeval een afstand af van 25 maal den omtrek der aarde.

De Holland — China-handelscompagnie keert 10 procent dividend uit.

De overname der Ajer Beresih.

Het rapport. Krol.

De heer Krol heeft een zeer uitvoerig accountants-rapport opgemaakt voor den

Blue Funnel Line.

(The Ocean Steamship Company Ltd.)

Geregelde verbinding met Londen en Liverpool, Middellandsche Noordzeehavens en Amerika.

Verschepping op Doorvoeroorloosment van Del-Havens. Geregelde verbinding met Singapore van Tandjong Balei, Laboan Bilik en twee maal per week van Belawan.

Voorloopig zijn de volgende afvaarten vastgesteld: Van SINGAPORE naar:

Londen, Amsterdam en Antwerpen	S.S. „ELPENOR“	30 Juli 1922
Londen, Hamburg, Rotterdam en Antwerpen	„CALCHAS“	6 Aug. „
Liverpool via Genoa, Marseille en Havre	„KEEMUN“	17 Aug. „
Liverpool via Genoa en Marseille	„NINGCHOW“	25 Aug. „
New York en Boston (via Seuz)	„CYCLOPS“	5 Aug. „
New York en Boston (via Suez)	„BUMAEUS“	15 Aug. „

Voor volledige inlichtingen betreffende ruimte, vrachtnoteering, enz. gelieve men zich te wenden tot de Agenten:

HARRISONS & GOSFIELD LTD.
TELEFOON 800
ma. do. 229 SCHEERVAARTAFDELING M E D A N.

voorzitterschap van de permanente commissie tot onderzoek van het conciliatieverdrag tusschen Zweden en Chili.

Staten-generaal.
Den Haag. Hoewel de Koningin zelve de zitting der Staten-generaal op 25 Juli zal openen, zal de troonrede buitengewoon kort zijn, vermoedelijk slechts enkele zinnen behelzen en over Indië niets. Op 19 September, alswaer de commissie van ministers de zitting opent, zal de gewone troonrede worden uitgesproken.

De kapitein-ter zee Campers en de gezanten Advocat en Oudendijk zijn benoemd tot ridder in de orde van den Nederlandschen leeuw.

Het ministerie.
(Reuter). Amsterdam. Als een resultaat der onlangs gehouden verkiezingen is het ministerie afgetreden. Ruys de Beerenbrouck vormt een nieuw Kabinet.

Den Haag. Het ministerie stelde de portefeuilles ter beschikking van de koning waarop de heer Ruys de Beerenbrouck opdracht ontving tot vorming van een nieuw ministerie.

Tabaksinschrijving.
Amsterdam. De inschrijving op Java en betere Besoekitabak was hoog. Omblad en Scrubs werden ruim betaald. De voorjaars-campagne is afgeloopen.

BUITENLAND.
Amsta.

Manilla, 22 Juli. Hier is overleden de schout-bij nacht Dumoresq, nadat hij twee weken lang bewusteloos had gelegen. Hij leed aan longaandoening.

Sydney. De minister der douane-rechten maakte bekend dat de prijs van suiker in Australië zal worden verlaagd tot 3 stuivers per Engelsch pond. De verlaging gaat in op 1 November a.s.

Lahore. Officieele steun is verzekerd voor den eersten post- en passagiersluchtdienst tusschen Karach — Rajkot — Bombay.

Reuter.
Rondom den vrede.

Berlijn. In zijn antwoord aan den president der commissie voor de garantien heeft de Duitse rijkskanselier medegedeeld, dat ondanks de zwaarte der lasten welke Duitschland erdoor worden opgelegd, de regering op zich neemt de maatregelen, in het memorandum der commissie genoemd, ten uitvoer te leggen voor den duur van het moratorium.

Advertentien.

Hiermede vervullen wij de droeve plicht kennis te geven van het overlijden van den Heer

G. J. BUDDINGH
in lever Inspecteur van Beweging en Handelsezaken.

De Administrateur der Deli Spoorweg Maatschappij.
S 272

TELEGRAMMEN.

Zaterdag 22 dezer overleed plotseling onze innig geliefde echtgenoot, schoonzoon, broer en zwager,
GERRIT JAKOB BUDDINGH
in den leeftijd van 45 jaren.

Mevr. L. Buddingh — Kuijp
Wed. C. E. Kuijp — Doeve
Fam. F. Buddingh
Fam. W. L. Swaan — Buddingh
Fam. J. K. W. Franssen — Buddingh
Fam. J. D. H. Kuijp — Schaad
Fam. J. Kuijp — Kuijp
Fam. H. A. van Bronckhorst — Kuijp,
die tevens dank betuigen voor de betoonde belangstelling. 8276

TE KOOP

Het bekende paard Mustang met tulg, beady en lantaarns f 1500.—
Reclame-grammofoonmerk W. Naessens & Co., prachtflink met 150 keurige platen f 350.—
Schitterende mauser repeeter met bijbehooren en ammunisie f 200.—
Zoo goed als nieuwe Kodak 9 X 12, driepoot, taschen, bakjes, tank etc. f 180.—
Brieven onder No. 3234 Administratie De Samatra Post.

Verbandstoffen

van de bekende Hollandsche Firma **Utermohlen & Co.** te Amsterdam.

Vertegenwoordigers voor geheel Oost Indie

N. V. Handel Mij. „Holland-Deli“
329 da Telefoon 592

Opening Kampong Djati Oeloe

De Burgemeester van Medan maakt bekend, dat de opening van Kampong Djati Oeloe is verzet op ZATERDAG 29 JULI 1922 n. m 5 uur

De feestelijkheden voor Inlanders en Vreemde Oosterlingen zullen plaats hebben op Zondag 30 Juli 1922.

Het programma der feestelijkheden wordt nader bekend gemaakt.
ZBGT HET VOORT!
3278

MEDAN'S WARENHUIS

Afdeling Schrijfbehoeften
316

GOALPARATREE

Agenten: **VAN WINGERDEN & Co**
Tel. 680 Medan Tel. 680.
841 da.

ONZE TIP TOP ZIPP

is niet te vergelijken met andere merken en kost slechts f 8.00 per doos van 12 groote stukken.

Wij hebben een pracht collectie Toiletartikelen voor Dames en Heeren.

SUMATRA STORES LTD.
Tel. 310, MEDAN Tel. 310
836 da